

EXCURSIÓ PEL PARC DEL GARRAF

De Garraf a Sitges (El Garraf)

Data: DIUMENGE 28 DE GENER DE 2018

Hora de trobadas: 3/4 de 8 del matí (7:45)

Desplaçament: AMB TREN

Lloc de sortida: ESTACIO RENFE VILANOVA

Coordinadors de la sortida: Francesc Andreu i Manel Blesa

Horaris previstos:

07.45 h - Trobada davant l'estació de trens de Vilanova i la Geltru.

08.17 h - Sortida amb el tren en direcció a Garraf.

08.32 h - Arribada a l'estació de Garraf i esmorzar.

09.00 h - Inici de l'excursió.

11.00 h - Can Lluçà.

11.30 h - Campdàsens, Can Robert, Ca l'Amell, Can Planes.

12.45 h - Vallcarca.

14.00 h - Ermita de la Trinitat (dinar).

16.30 h - Arribada a Sitges, cafetó i cap a casa!

Resum de l'itinerari:

Garraf - Castellet del Garraf - Can Lluçà (235 m) - Campdàsens - Can Robert - Ca l'Amell - Vallcarca - Ermita de la Trinitat (180 m) - Urbanització La Llevantina - Sitges. Recorregut NO circular.

Distància del recorregut: 13,7 km. Desnivell acumulat: 590 m.

NOTA IMPORTANT! Malauradament, aquesta sortida no té Opció Menuts, ja que el tren ens deixa a la població de Garraf i hem de caminar fins a Sitges per un tram massa llarg per als menuts, per bé que poden seguir algun tram, sobretot dels finals, però se'ls pot fer llarg i pesat.

Material necessari (què cal portar):

Menjar i aigua: Caldrà portar l'esmorzar, el dinar i el que us calgui d'avituallament durant l'excursió (fruits secs, fruita, barretes...). Dinarem a mig camí (ermita de la Trinitat). Cal que porteu aigua, tot i això esperem que la font del Remei, a l'ermita de la Trinitat, estigui oberta a la zona on dinarem.

Roba: Ja som l'hivern i el temps es preveu fred. Tot i això no es pot descartar que el dia sigui agradable i assolellat sobretot a la plana. Cal portar roba d'abric suficient i també protecció per al sol.

Calçat adequat: Botes de muntanya de canya mitjana o alta per protegir bé el peu i el turmell.

Documentació: Targeta federativa i document d'identitat, targeta de la Seguretat Social, etc.

Altres materials recomanats: Prismàtics i ganes de disfrutar.

Com arribar a Garraf des de Vilanova i la Geltrú (15 minuts tren):

El punt de sortida serà davant de l'estació de trens (RENFE) de Vilanova i la Geltru, situada a la plaça d'Eduard Maristany. Agafarem el tren de Rodalies de les 8.17, direcció a Barcelona, que para a totes les estacions. Baixarem a l'estació de Garraf sobre les 8.32 h (2na parada / 2 Zones).

Dificultats que hi pot haver i altres qüestions a tenir en compte:

L'excursió no presenta dificultats especials. Cal tenir en compte, però, que en alguns trams es transita per pistes de terra, pistes encimentades amb trànsit de cotxes i bicicletes, a part del nucli urbà de Sitges. En aquests llocs caldrà estar més atents, per evitar possibles accidents.

Cal que els pares vigilin i es responsabilitzin dels seus fills. Al llarg de l'excursió s'ha previst fer algunes parades de REAGRUPAMENT. Cal que tothom les respecti en benefici del grup. Els adults responsables dels menors hauran de vetllar per la seva seguretat. No es pot córrer durant el trajecte. Els menors no han de passar al davant de la persona que se situarà al capdavant i que farà el guiatge de l'itinerari. Vetlleu-ho, si us plau.

Descripció de l'itinerari (Opció General):

Itinerari revisat sobre el terreny l'octubre de 2017

Arribarem a l'estació de la població de Garraf, on esmorzarem a la plaça de l'estació. Una vegada esmorzats, travessarem els carrers del petit poble, buscant el pas soterrat de vianants per travessar per sota la carretera de les Costes. A l'altra banda, dins de la petita urbanització ens anem enfilant fins al començament del GR 92, tot just per sota del pont per on passa l'autopista del Garraf C-32.

Una mica d'història. El topònim "Garraf", que dona nom al massís i a la comarca, fou esmentat ja el 1011. També fou el nom de l'antic priorat de Sant Vicenç de Garraf, normalment anomenat Sant Vicenç de Pedrabona, fundat per Alfons el Cast el 1163. L'establiment religiós es trobava a l'esquerra del torrent de Garraf, a prop de la masia de Can Lluçà; l'anomenada Era del Prior i el coster de la Fita poden ser-ne els darrers vestigis. El priorat de Sant Vicenç era ja en decadència al segle XIV i el 1423 fou unit a la canònica barcelonina de Santa Eulàlia del Camp. Tot i ser antigament Garraf un petit poble de pescadors, el port actual fou construït l'any 1902 per donar sortida als materials d'una pedrera que es feia servir en una de les ampliacions del port de Barcelona.

Prenem aquí el caminet de terra i pedres garrafenques que ens duren a la primera de les dues pujades fortes del dia. Per un corriol ens anirem enfilant de mica en mica els propers 3 km fins al punt més alt del recorregut del dia: Can Lluçà.

Tot just als primers 700 m de camí, trobem en un turonet, entre dues torres elèctriques, el que queda de l'antic **castellet de Garraf**, castell o casa forta que centrava l'antiga quadra de Garraf, documentada des de 1011, i que es coneix popularment com el Castellet. Constava d'un recinte trapezoïdal i una torre de defensa. Per la seva tipologia, les restes que ens han pervingut poden datar-se al segle XII o XIII.

Ara ja va de debò la pujada i comencem a tenir vistes d'una de les nombroses canteres que hostatja aquest massís. Oficialment, el massís del Garraf es troba en una situació contradictòria. D'una banda, està considerat zona protegida per la Diputació de Barcelona amb la denominació Parc del Garraf i està connectat al Parc d'Olèrdola; d'altra banda, continua l'explotació activa de múltiples pedreres arreu del massís. Els àrids que se n'extreuen es fan servir per fer el formigó, per les vies ferroviàries i la construcció en general

A mitja pujada, el corriol passa a ser camí de carro amb talussos de pedra que permetia el pas de carros per poder cobrir les inclinacions de les muntanyes.

Cap al final de la pujada trobem la **font del Clot**, un pou que recull l'aigua de la poca pluja que cau al Parc. Al costat tenim un antic abeurador de bestiar. La circulació superficial de l'aigua del Garraf és gairebé nul·la a causa del relleu de tipus càrstic. Les

precipitacions són escasses. Les mitjanes anuals se situen entorn dels 500 mm. Les pluges són molt irregulars, amb anys molt secs i amb d'altres una mica plujosos. Les pluges són sovint intenses i torrencials.

Cap al final de la pujada ja treu el cap Can Lluçà, primer objectiu del dia. Des d'aquí, el proper tram del recorregut serà planer i amb baixada continuada fins a Vallcarca. Anirem seguint una pista de terra, en algun punt encimentada, que ens durà al pla on estan situades les masies que conreen vinyes. Totes elles envoltades de canteres.

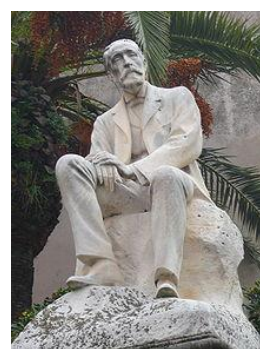

La primera en aparèixer és Campdàsens, o també anomenada **castell de Campdàsens**. Està documentat des del 1097 i pertanyia al castell d'Eramprunyà. La capella actual és del s. XIX. La **capella** està consagrada a la Sang de Crist i només s'obre al públic el segon diumenge de juliol, quan es fa una missa en el marc de les festes de Campdàsens.

Seguim fins a la masia de **Can Robert**, on va néixer el Dr. Robert (Bartomeu Robert i Yarzabal), que el

14 de març de 1899 va ser designat pel govern, oficialment en nom del rei, batlle de la ciutat de Barcelona. Però també conegut perquè el 1899 va pronunciar una polèmica conferència a l'Ate-neu Barcelonès anomenada «La raça catalana», en què presentava algunes teories sobre la capacitat

cranial i l'índex cefàlic dels catalans i, juntament amb altres factors, com ara el clima, l'idioma i l'educació, explicava les diferències amb altres pobles de la península ibèrica.

Ca l'Amell. Casalot agrícola del segle XV o XVI. Hi destaca la **torre de defensa**, de planta circular, que hi té adossada. La masia té el portal adovellat de punt rodó i, al seu damunt, una finestreta amb arquet de tradició gòtica. Al seu costat hi ha un altre edifici, del 1884, que segurament feia funcions de casa d'estiueig. En aquest

indret s'han trobat restes arqueològiques d'època prehistòrica.

Can Planes, amb una altra torre de defensa, de forma quadrada. Antigament denominada Font de la Gallina, es troba citada ja en un document del segle XIII, per bé que l'edifici actual és del segle XV o del XVI.

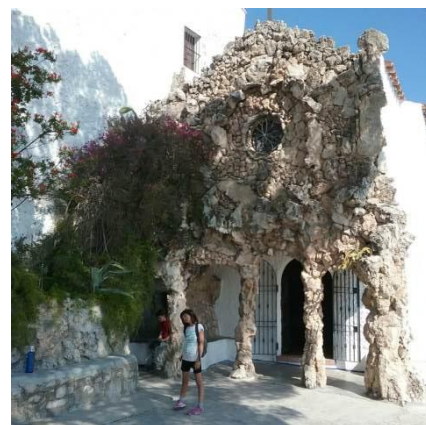
Una vegada passades les masies, continuem per la mateixa pista que acabarà encimentada del tot per dur-nos a una forta baixada amb retombs molt tancats i arribar a Vallcarca. Passem per sota de l'autopista C-32 una altra vegada i ja som a dins de la carretereta interna de Vallcarca. L'anirem seguint cap a l'esquerra passant i veient part de les instal·lacions de la indústria que encara s'hi troba, amb grans dipòsits, cintes transportadores, etc.

Una mica d'història. Vallcarca fou antigament un petit nucli de treballadors de la fàbrica de ciment Fradera (1903) i de les pedreres veïnes. El port fou construït l'any 1913 per donar sortida als materials de la fàbrica de ciment. Els vaixells mercants que ancoraven al port portaven ciment a les Illes Balears i també a molts llocs de la costa de la Península. En alguns viatges de tornada portaven carbó de les mines propietat dels mateixos Fradera a Pola de Laviana. Amb el ciment de Vallcarca es varen construir els embassaments de Susqueda i de Sau, així com molts edificis de la Universitat de Barcelona. L'any 1937, durant la guerra civil espanyola, els avions de les forces expedicionàries feixistes que donaven suport a la insurrecció del general Franco varen bombardejar Vallcarca. Fou un dels objectius militars importants de la zona a causa de la fàbrica de ciment i la connexió marítima amb Mallorca mitjançant el port. A Vallcarca vivien els treballadors de les instal·lacions industrials i portuàries i de l'estació de RENFE que era llavors l'únic mitjà de comunicació dels treballadors de Vallcarca i llurs famílies. El problema era la pols que infestava la zona, que ho cobria tot amb una capa blanquinosa. La fàbrica va importar una màquina d'Alemanya per eliminar la pols de l'aire, però es va espatllar aviat. A la segona meitat del segle XX, molts joves de la colònia de treballadors de Vallcarca van negar-se a treballar en les condicions de semiesclavatge i contaminació que havien acceptat les generacions precedents. Abandonant el domicili patern, propietat de la fàbrica, els joves s'havien d'amagar per anar a treballar a Sitges. Actualment, l'empresa Uniland és la concessionària del port de Vallcarca. L'estació de tren es va tancar definitivament l'any 1994 i les antigues residències dels treballadors estan abandonades. Això dona al lloc un aspecte fantasmagòric, sobretot de nit. El port de Vallcarca va ser especialment actiu durant l'ampliació del port de Barcelona. 12 milions de tones de pedres del massís del Garraf s'han fet servir per als projectes d'ampliació. Actualment hi ha qui visita la platja de Vallcarca a l'estiu, tot i que la pols de les pedreres en els dies de vent pot ser desagradable. El port de Vallcarca és actualment d'ús exclusivament industrial.

Una vegada passada tota la carretereta arribem a una rotonda d'entrada a la fàbrica i nosaltres anem fent camí recte cap amunt per buscar l'entrada un altre cop del GR 92, que ens durà a l'ermita de la Trinitat. A uns 500 metres de la rotonda, tenim els barracons dels antics treballadors a l'esquerra i allà mateix girem a l'esquerra on agafem el corriòlet que s'enfilirà ràpidament per dur-nos al proper objectiu. Pujada forta i intensa entre un bosc. Anirem a sortir tot just a l'ermita de la Trinitat.

És una ermita de petites dimensions que cau a l'est de Sitges, al cim

de la muntanya que, avançant cap al mar, forma la punta de la Ferrosa. Té una situació admirable, ja que s'hi veu una àmplia panoràmica de la costa, des de la punta del Llobregat fins al cap de Salou.

L'edifici és de tipus popular i té al costat una construcció de caràcter modernista en forma de porxada i realitzada amb pedra "corcada" del país. Dins de la porxada hi ha la font del Remei i una fornícula amb una imatge d'aquesta devoció mariana. L'ermita està emblanquinada i és molt antiga: ja apareix en un document del 1375 en què consta que ja hi havia ermitans. La tradició diu que es va construir perquè en aquells indrets es va trobar una creu amb la imatge de la Trinitat. L'actual capella és moderna, ja que a finals del segle XVIII es va enfonsar la teulada i es va haver de reconstruir, alhora que s'engrandia l'edifici.

El campanaret d'espadanya té dos finestrals amb dues campanes. Un cop dins de l'oratori, veiem al fons del presbiteri tres fornícules, la central amb una imatge de la Santíssima Trinitat, obra en terracota de Manuel Muns, la del costat de muntanya hostatja la imatge de Nostra Senyora de Fàtima i la del costat de mar, la imatge de Sant Isidre.

Tot entrant, a mà esquerra, es venera la imatge de l'Ecce Homo, coneguda popularment pel "Sant Crist del Mal de cap". Aquest nom li ve pel fet que s'invoca contra aquesta dolència, i a més de la pregària, els fidels s'emporten una agulla de cap de les que hi ha en un coixinet i en deixen una altra. Com abans, en aquest pany de paret de l'esquerra, entre arc i arc, es venera la imatge del Sant Crist. Aquesta imatge, pràcticament arraconada, fou recuperada per les administradores de la Trinitat. A la paret del davant, es venera una talla del Sagrat Cor de Jesús, de la mateixa procedència. Entrant a mà dreta, hi ha l'escala de cargol que condueix al cor, situat damunt de la porxada ja esmentada.

Aprofitarem l'indret i la tranquil·litat de l'indret per recuperar forces i dinar. Tindrem unes vistes immillorables i una petita glorieta per disfrutar del lloc.

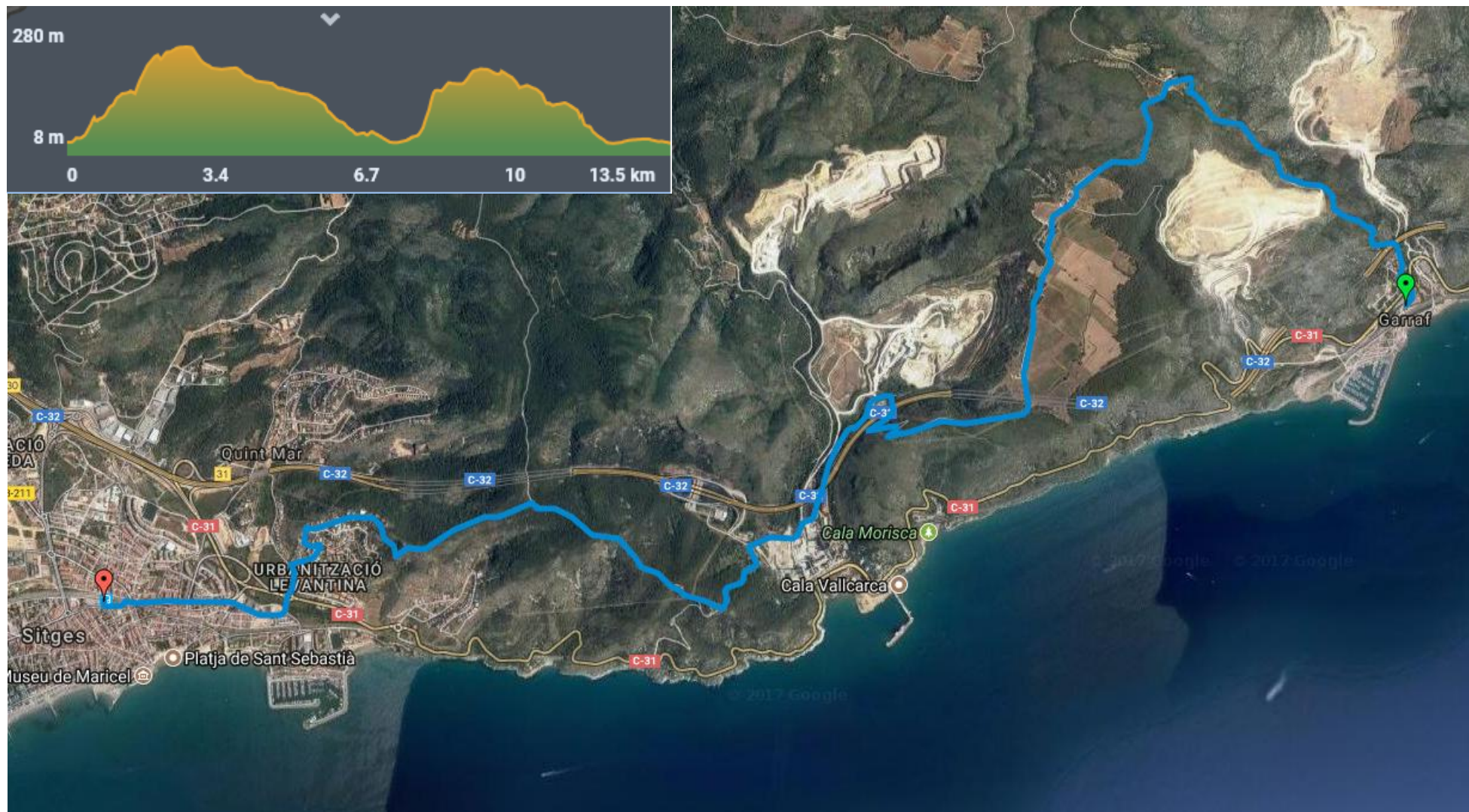

Una vegada dinats, resseguirem el GR 92 que passa pel costat de l'ermita i que ens durà a una nova pista de pujada cap a la torre d'un repetidor i anirà pujant i baixant fins a un quilòmetre i mig des de l'ermita.

Tot just sota la pujada que ens duria cap a la creu de Sant Isidre, agafem un nou corriol a l'esquerra que amb una altra baixada ens durà cap la urbanització Llevantina. Sortirem a una punta de carrer, on hi ha un mirador sobre la Blanca Subur.

Ara ja podem veure l'objectiu final i només es qüestió d'anar seguint per la urbanització, baixant per diverses escales que ens duren a la rotonda de la carretera de les Costes, tot just davant de l'Hotel Melià de Sitges. El recorregut ara es 100% urbà en busca de l'estació Renfe de la vila per tornar cap a Vilanova.

NOTES:

1. Aquesta activitat de muntanya està organitzada pel Grup de Muntanya en Família (GMeF) de l'Agrupació Excursionista Talaia i s'adreça als membres de l'entitat adscrits al GMeF. D'acord amb allò que marca la legislació per a les activitats esportives¹, **tots els participants a les activitats del GMeF hauran de disposar de la llicència federativa de l'any en curs.** Els menors que participen en aquesta activitat de muntanya hauran d'anar acompanyats dels seus pares o altres familiars que se'n faran responsables.

¹ Decret 58/2010, de 4 de maig, de les entitats esportives de Catalunya, i Decret legislatiu 1/2000, de 31 de juliol, pel qual s'aprova el Text únic de la Llei de l'esport.